dend „Isade tee“ ja Juhan Jaigi rahvatükk „Esivanemate kuld“.

Novellitoodang pole 1934. a. suur — kõigest kolm kogu, kokku 13 novelli —, ent selle tase on kõrge. August Jakobsoni novellikogus „Reisijad lõppjaamas“ käsitletakse neljas novellis üht ja sedasama teemat — vitaalsete vanameeste traagilisi ja paiguti koomilisi elutahte pingutusi ses elujärgus, mil teadvus lähenevast surmast saab järjest selgemaks —, seda tehakse senisest suurema psühholoogilise tiheduse ja stiililise painduvusega. Peet Vallak oma kogus „Neli tuult jalge all“ on senise groteski laadi juurest astunud veel suurema sammu edasi sisulise ja vormilise lihtsuse ning tihendatud realistliku psühhologismi suunas. Väga igapäevastest nähtustest, nagu vekslitest, oksjonitest, pärandusetülidest jne., jutustab ta nüüd ilma varasema stiliseerimistungita lihtsalt, peaaegu vestelisel, seejuures aga siiski väga omapärasel viisil. Kõige kaugemal tõelisusest, ilma et ta sellega siiski sidemeid täielikult katkestaks, on Pedro Krusten. Tema armastusprobleeme käsitlevas kogus „Vasema käega“ eelistatakse vaadelda kangelasi, kes tavalistest inimestest erinevad. Käsitlusviis on Krustenil tagasihoidlik, diskreetne kuni kiretuseni ja see muudab raamatu liiga jahedaks.

Romaani alal andis oma jagu kõneainet „Looduse“ romanivõistlus Eestis ennekuulmata kõrge auhinnaga (10 000 krooni!). Auhind jäi tegelikult küll välja andmata, kuid tulemused polnud siiski halvemad kui mõnel teisel varem selle kirjastuse poolt korraldatud paremal võistlusel. Auhinnakomisjoni otsust mööda teistest esile küündivam August Mälgi ajalooline romaan „Surnud majad“ elustab kir-

Eesti kroonika 1934, lk. 77